

ROTTERDAMSCHÉ COURANT.

WOENSDAG 14 NOVEMBER.

Buitenland.

LONDEN den 12 november.

De *Morning-Chronicle* deelt de volgende dépêche uit Berlijn van gisteren mede:

„De *Börsenhalle* beweert dat, in weerwil van alle tegenspraak, de zaken eene vredelievende wending nemen en dat de onderhandelingen weldra hervat zullen worden. — Graaf Tolstoi, de generaal-adjutant van den Czaar, is als overbringer van een eigenhandigen briefdiens Monarch aan den Koning van Pruisen alhier aangekomen.”

— Brieven uit Lissabon van den 2 dezer maken gewag van de gelukkige rust welke Portugal geniet en van de pogingen die door de Regering in het werk worden gesteld om de verschillende partijen tot elkander te brengen; zoo is een oud lid der Cabralistische partij tot aide-de-kamp des Konings benoemd en een ander tot minister te St. Petersburg. De Portugesche Regering behartigt verder zeer de ontwikkeling der stoffelijke belangen des Rijk; zoo was dezer dagen een aanvang gemaakt met de werkzaamheden voor den spoorweg van Cintra, door welken Portugal met het Europeesche spoorwegnet in verband moet worden gebracht.

— De stoomboot *Saint Louis* heeft de brievenmaal uit New-York van 29 oktober te Southampton overgebracht. De berichten uit Havannah van 23 oktober houden in dat voor *Morales*, die door den krijgsraad tot de doodstraf verwezen was, dat vonnis door den generaal Cancha met de straf van achttien jaren gedwongen arbeid is verwisseld. De oorlog tusschen Guatemala en Honduras duurde voort en de ingezetenen van Omoa en Truxilla verkeerden in groote ongerustheid. — Nabij Tabatinga, eene kleine stad in Brazilië, heeft een bloedig treffen tusschen Noord-Amerikanen en Brazilianen plaats gehad, waarbij de eerstgenoemden de aanvallende partij waren.

Berigten uit Mexico, door de *Saint Louis* aangebracht, melden, dat de generaal de Castro, met eene divisie troepen welke *Santa Anna* getrouw waren, zich heeft vertoond voor de stad Matamoros, welke zich overgegeven heeft. *Pascual* en de onder zijne bevelen staande oproerige troepen zijn gevlugt.

PARIS den 12 november.

De Ministers zijn gisteren, onder het voorzitterschap des Keizers, op het paleis van St. Cloud vergaderd geweest.

— Het Regeringsblad behelst heden een artikel, waarbij de voortreffelijkheid der bij Kinburn gebezigde vlottende batterijen wordt betoogd, van welke vaartuigen de Keizer de uitvinder is. „De Keizer,” zoo wordt ten slotte gezegd, „had Frankrijk reeds begiftigd met eene veld-artillerie, welke een groot aandeel heeft gehad aan de overwinningen van Alma, Inkerman en Traktir; thans heeft hij de marine een wapen geschonken, hetwelk nog pas zijne eerste proeven heeft geleverd, doch welks kracht door de toekomst bewezen zal worden.”

— Voortdurend wordt hier veel gesproken over de zending van den generaal Canrobert naar het Zweedsche Hof en over het geestdriftig onthaal dat den gewezen opperbevelhebber van het Fransche leger in de Krim in Zweden van de zijde der bevolking is te beurt gevallen. Sommigen houden het voor zeker dat spoedig een alliantie-verdrag tusschen Zweden en de Westersche Mogendheden zal greekenk worden, waarop dan eene onmiddellijke oorlogsverklaring van het Stockholmer Kabinet aan dat van St. Petersburg volgen zou. Anderen trekken in twijfel of de zaken wel reeds zoo ver gevorderd zijn.

— Men houdt zich hier overtuigd dat Lord Palmerston niet zonder een bepaald doel eene zoo oorlogszuchtige taal aan den feestdich van den Lord Maire van Londen gevoerd heeft, en dat hij daarmee op eenmaal een einde aan al die geruchten wegens vredes-onderhandelingen heeft willen maken, welke, hoe dikwijls ook reeds weder-sproken, nog altijd geloof vinden. En zelfs nu nog heeft de redevoering des eersten Ministers geen einde aan de bewering van sommigen gemaakt dat de gedane vredelievende voorstellen te Parijs en Londen een toegenegen oor gevonden hebben en hoe alles aanduidt dat de vrede voor het einde des winters gesloten zal zijn.

— Een Belgisch werktuigkundige, de heer Verbrugge, is te Parijs aangekomen, waar hij, voor de groote muzikale uitvoering, welke den 15 dezer plaats zal hebben, een electrischen toestel moet vervaardigen, door middel waarvan de heer Berlioz zijn orkest van 1200 personen besturen zal. Achter de lessenaar van dien orkestdirecteur wordt eene Voltaasche kolom daargesteld, van welke vier draden, in vier verschillende rigtingen, op even zoo vele door de electriciteit in beweging gebrachte métromes uitloopen. Het middel waardoor dit in beweging brengen geschiedt bestaat in eene koperen buis, die achter de lessenaar van den heer Berlioz aangebracht wordt en die hij met de linkerhand aanraakt, terwijl hij met de rechterhand dirigeert.

— De internationale commissie voor het vraagstuk der doorgraving van de landengte van Suez heeft zich des morgens van den 8 dezer te Marseille aan boord van de *Oriflamme* naar Alexandria ingescheept.

De beroemde zending abt *Enfantin* is dezer dagen op vijfjarigen leeftijd te Lyon overleden. In weerwil zijner hooge jaren hield hij zich nog met de uitgave van godsdienstige geschriften bezig.

— Van de 37 van het eiland Jersey verbannen uitge-wekenen hebben 22 het eiland Guernsey en 15 Engeland tot verblijfplaats gekozen.

— Uit Turijn heeft men per telegraaf berigt dat de Wetgevende Zitting aldaar heden door den Koning in persoon met eene troonrede is geopend. Hij herinnerde hoe het nagenoeg geëindigd jaar een tijd der wreedste beproevingen voor zijn hart is geweest. Voorts hoe hij, toen hij zijne oogen naar het Oosten wendde, niet gearzeld had zijne wapenen met die dergenen te vereenigen welke voor de zaak des regts, der beschaving en der onafhankelijkheid der Natien strijden. De Sardijnische soldaten en vloot, met die der dappere legers van Frankrijk, Engeland en Turkije vereenigd, hebben, zeide Z. M., hun aandeel in het gevaar en in de overwinning gehad en den roem van dat krijgshaftig Volk nog verhoogd. Hij uitte den wensch dat God de gemeenschappelijke pogingen moge zegenen, den vrede duurzaam maken en aan de Volkeren hunne wettige regten verzekeren. De uitgaven voor den oorlog zouden een nieuw beroep op het openbaar crediet noodzakelijk maken. De Regering zal trachten den druk der belastingen minder zwaar te doen wegen. „Wij zullen, dus sprak de Koning verder, voortgaan het edel voorbeeld te geven van een Koning en een Volk, welke door de onlosmaakbare banden der liefde, des vertrouwens en der eendragt vereenigd zijn, en die beide groote grondslagen van het algemeen welzijn: orde en vrijheid, ongeschonden trachten te handhaven.”

— De Ottomannische Regering heeft de gouverneurs der provincien aangeschreven, voortaan niet toe te laten dat hinderpalen in den weg worden gelegd aan de ter aarde bestelling van Christen-onderdanen der Porte.

— Een telegrafisch berigt uit Madrid van den 11 dezer meldt, dat de Regering aan de Cortes heeft aangekondigd, dat de Carlistische aanvoeders, waaronder ook *Marsal*, die in Katalonië zijn gevat, zouden worden gefusilleerd.

KEULEN den 12 november.

H. M. de Koningin-Weduwe der Nederlanden, die van des avonds van 6 dezer tot donderdag morgen op het Koninklijk kasteel Sanssouci, te Potsdam, bij HH. Pruisische MM. vertoefd heeft, is toen van daar over Koningsbergen naar Petersburg vertrokken. Eenige aanzienlijke Russische militairen, dezer dagen hier aangekomen, vergezellen H. M. de Koningin-Weduwe op hare reis derwaarts.

— De Saksische minister van buitenlandsche zaken, de heer von Beust, is den 7 dezer van zijn bezoek te Parijs te Dresden teruggekeerd, en wel over Hannover, waar hij een geheel dag heeft vertoefd en den Koning voorgesteld geworden is. Over het eigenlijk doel zijner reis heeft men in de Saksische hoofdstad geene zekerheid. De heer von Beust beroont zich over het hem te Saint-Cloud te beurt gevallen onthaal zeer voldaan, maar heeft zich tevens tamelijk stellig uitgelaten dat zijne gelijktijdige aanwezigheid aldaar met den Beijerschen eersten minister, den heer von der Pforden, geheel toevallig is geweest.

— Volgens telegrafisch berigt uit Trieste, verkeerde de aartsbischop Maximiliaan van Oostenrijk gisteren avond in vrij gunstigen toestand, doch had zooveel mogelijk rust noodig tot tegemoetkoming van de groote gevoeligheid der organen van het gehoor en het gezigt. De Keizer van Oostenrijk zou morgen ochtend van Trieste naar Weenen terugkeeren.

— Een brief uit Warschau van 6 dezer behelst onder anderen het volgende:

„Nooit was sedert den aanvang van den laatsten veldtocht de telegrafische gemeenschap tusschen den chaf van den persoonlijkten staf des Keizers en den maarschalk *Paskewitsch* zoo druk als tegenwoordig. Soms tijds worden op een enkelen dag vijf of zes dépêches tusschen Nicolaïeff en Warschau gewisseld. De grijze Maarschalk wordt altijd over de te doene gewichtige bewegingen geraadpleegd en zijne raadgevingen worden met eene ongehoofde onderworpenheid opgevolgd. Hij heeft niet opgehouden in werkelijkheid de opperbevelhebber van het zuiderleger te zijn en men neemt geen maatregel van eenig belang alvorens hij zijn oordeel daarover geveld of in zeker opzigt zijne toestemming daartoe gegeven heeft.

„De algemeene directie der politie heeft in de dagbladen lange lijsten der Polen doen opnemen, die zich door desertie aan de laatste recrutering onttrokken hebben. De ingezetenen hebben bevel ontvangen alle mogelijke inlichtingen aan de autoriteiten te geven wegens het verblijf van het groot aantal wederspanningen, zoowel in Polen als buitenslands. De gestrengheid met welke op de grenzen tegen het invoeren van sommige boeken en dagbladen gewaakt wordt is tot het uiterste gestegen. Zeer ijverige pogingen worden thans aangewend om jongelieden van adellijke families, maar die geen fortuin bezitten, als luitenanten bij de Russische regementen dienst te doen nemen; men biedt hun eene volledige uitrusting en de vergoeding van hunne reiskosten tot in de depôts aan. Maar denkelijk zullen zeer weinige zonen van onzen adel er in toestemmen hun Vaderland te verlaten, om vrijwillig in Russische dienst te treden.

„Eene geduchte plaag teistert thans onze velden, de veeziekte onder de runderen en schapen namelijk, waartegen de kunst niets vermag. Blijft dit voortduren dan is de ondergang onzer veeokkers gewis en zal Polen

eene der mildste bronnen van zijnen rijkdom zien uitdroogen.”

Een andere brief uit de hoofdstad van Polen behelst eene karakterschets van keizer *Alexander* en zijne drie Broeders, welke behalve voor den grootvorst *Konstantijn* gunstig luidt en aan het slot waarvan de regerende Keizerin op nieuw ten hoogste geprezen wordt. De laatste zinsneden van dien brief zijn tamelijk vreemd. Zij luiden dus:

„Men verhaalt een trek van de Keizerin, die bewijst hoeveel tact zij bezit. Eenigen tijd geleden had de grootvorst *Konstantijn* in een krijgsraad den allerzondelingsten voorslag gedaan om de geheele vloot van Kronstadt, alsmede die van Reval en Sweaborg, geheel te wapenen, die met twintigduizend der beste soldaten te bemannen, ter gelegeren tijd en uur onder zeil te gaan, zich een doortocht te midden der vereenigde vloeten te banen, of het oogenblik af te wachten dat deze de Baltische Zee verlaten zouden, en alsdan eene landing op de kusten van Engeland of Schotland te doen. Hij aarzelde niet te zeggen hoe hij er op rekende wel binnen Londen te zullen komen, in stede van in de dokken van Kronstadt door ziekte en verveling om te komen. Dit denkbeeld had den Keizer en diens raadsheden eenige oogenblikken bekoord. Op het gevaar van verloren te gaan af zou de Russische vloot althans het verwijt van lafhartigheid van zich afgeworpen hebben, dat zij zelfs in Duitschland beloopten had. Maar de Keizerin verzette zich ten ernstigste tegen deze onderneming, die het lot van Petersburg in de waagschaal stelden kon. De Russische legers, meende zij, hadden reeds werk genoeg, zonder dat men hun van twintigduizend man en van zoo vele matrozen verstoken deed zijn, die eenmaal op de kusten der Baltische Zee zoo onmisbaar worden konden. En de Keizer, aan den raad zijner Gemalin gehoor gevende, verwierp het voorstel zijns Broeders. Deze laatste zou daarop echter later teruggekomen zijn en zich vast in het hoofd gezet hebben dat hij Londen kan verbranden en uitplunderen, op het gevaar af van met de zijnen onder het rookend puin van de eerste handelstad der wereld te worden bedolven.”

(Per Telegraaf.)

MADRID den 12 november.

Van Regeringswege is aan de Cortes medegedeeld, dat te Saragossa naar aanleiding eener regtspleging oproerigheden hebben plaats gegrepen, en dat de Regering met kracht tegen de onruststokers zou te werk gaan.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 12 november.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, vernomen hebbende dat sommige bevelhebbers van stoomschepen, de Nederlandsche conventionele wateren bevarende, zich in het algemeen en bepaald met opzigt tot het uitwijken voor diepgeladene vaartuigen of het verminderen der stoomkracht bij het voorbijvaren, niet voortdurend houden aan het reglement van politie voor de scheepvaart op den Rijn, van Bazel tot in zee, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 12 november 1851 (*Staatsblad* n. 144), heeft de bevelhebbers van stoomschepen in het algemeen opmerkelijk gemaakt op dat reglement, waarvan de bepalingen verbindend zijn, niet alleen voor de buitenlandsche, maar ook voor de binnenlandsche schepen, voor zoo ver zij zich in het vaarwater bevinden, in dat reglement vermeld, zoodat de overtreders in de straf-bepaling van art. 21 vallen.

— Van wege het Ministerie van Binnenlandsche Zaken zijn de volgende berigten nopens den Rijkstelegraaf openbaar gemaakt:

Te rekenen van den 15 dezer, treden voor het telegrafisch verkeer met België en Frankrijk de bepalingen der overeenkomst in werking, welke dienaangaande tusschen de gemagtigden van België, Frankrijk en Pruisen op den 29 juni j. l. te Berlijn gesloten is. Deze bepalingen stemmen overeen met de thans voor het verkeer binnen het gebied der Duitsch-Oostenrijksche telegraafvereeniging geldige regels, opgenomen in het Koninklijk besluit van den 31 oktober 1855 (*Staatsblad* n. 128), behoudens de volgende uitzonderingen: 1.° De naam van den onder-teekenaar telt slechts voor één woord, doch de titels, voornamen, voorzetsels en standaarduitingen gelden voor even zoo vele als gebruikt worden om die uit te drukken. 2.° Regeringsberigten in geheim schrift worden volledig gecollationeerd, en de prijs van het berigt wordt daarvoor met de helft verhoogd, tenzij op het berigt uitdrukkelijk door den afzender is verklaard dat het collationement niet wordt verlangd, in welk geval slechts de gewone verzendingskosten worden betaald. 3.° Voor nachtberigten naar kantoren, zonder doorlopende nachtdienst, wordt de dubbele tariefprijs betaald. Vooruit-betaalde kosten voor antwoord, herhaling of ontvangstbewijs van nachtberigten worden, zelfs wanneer de verzending daarvan over dag plaats vindt, volgens den dubbelen tariefprijs berekend, tenzij de afzender uitdrukkelijk verlangt dat het overseinen bij dag geschiede. In dat geval behoort dit op het oorspronkelijk berigt te worden vermeld. 4.° De verhoogde kosten van nachtberigten, die door onvoorziene omstandigheden hunne bestemming

eerst den volgenden morgen bereiken, worden den afzender niet terugbetaald.

De nieuwe, binnen het gebied der Duitsch-Oostenrijksche telegraaf-vereeniging geldige bepalingen zijn mede op het verkeer met Groot-Brittanje, en langs de lijnen der Nederlandsche en Rotterdamsche telegraaf-maatschappijen van toepassing.

Blijkens eene mededeeling van het Oostenrijksch telegraaf-bestuur, kunnen nachtberigten naar alle Zwitsersche telegraaf-kantoren worden verzonden, mits zij vóór 8 ure des avonds worden aangekondigd en tegen betaling van het dubbel tarief. Dagberigten, waarvan de verzending verhoogd is, worden ook des nachts, zonder verhooging van tarief, door de Zwitsersche grenskantoren aangenomen, maar eerst den volgenden morgen bij het openen der dagdienst verder geseind. Deze bepalingen zijn zonder invloed op de doorzending door Zwitserland, die ook des nachts zonder verhooging van kosten plaats vindt.

Te Komorn, Oedenburg en Wiener Neustadt in Oostenrijk, te Ibraila in Wallachye, te Ferrara in den Kerkelijken Staat en te Libourne en Lunel in Frankrijk, zijn telegraaf-kantoren geopend.

Aan de kantoren te Belgrado, Ferrara en St. Petersburg is eene voortdurende nachtdienst ingevoerd; daarentegen is het kantoor te Fuligio des nachts gesloten.

Te Udevalla in Zweden is een telegraaf-kantoor geopend. Behalve te Krageröe, Mandal en Risöer zijn in Noorwegen nog telegraaf-kantoren geopend te Arendal, Brevig, Drobäck, Christiansand, Laurvig en Sandoesund.

Blijkens eene mededeeling van het Saksische telegraaf-bestuur is het kantoor te Pillnitz weder voor de dienst gesloten.

De berigten naar de Wurtembergsche spoorwegkantoren te Besigheim, Bietigheim, Bretten, Ludwigsburg, Mühlacker en Maulbronn worden over Bruchsal, Heilbronn of Stuttgart; die naar Cannstatt, Esslingen, Geislingen, Göppingen, Lonsee, Plochingen en Süssen over Stuttgart of Ulm, en die naar Aulendorf, Biberach, Laupheim en Ravensburg over Ulm of Friedrichshafen verzonden.

Aan het Badensche kantoor te Pforzheim is eene beperkte dagdienst ingevoerd.

In Groot-Brittanje zijn te Farnborough en Nuneaton telegraafkantoren geopend. Daartegen is het kantoor te Warwick weder voor de dienst gesloten.

— Gisteren werd voor de eerste maal in de groote zaal van het groot Pavelloen in het Bosch muziek uitgevoerd door het muziekkorps van het 4de regement dragonders. Het was de eerste maal dat men dat korps in eene zaal heeft kunnen hooren. Het beantwoordde ten volle aan de verwachting. De uitvoering geschiedde even als bij vorige gelegenheden met veel kracht en juistheid, en meermaals werd zij door het vrij talrijke publiek door vele bliken van tevredenheid achtervolgd. Men hoopt dat het Pavelloen ook bij eene volgende dergelijke gelegenheid door een talrijk publiek zal worden bezocht, zoo voor deze onderneming zelve als tot aanmoediging van het korps, dat, naar men mag vertrouwen, den reeds gevestigden roem zal handhaven.

Staten-Generaal.

Aan de memorien van beantwoording der Regering nopens de Staatsbegroting voor 1856 wordt nog het volgende ontleend:

Bij de beantwoording der bedenkingen op het tweede Hoofdstuk heeft de Minister van Financien onder anderen aangemerkt, betreffende het aanbieden van een wetsontwerp op de regeling en de bevoegdheid van den Raad van State, dat, zoo lang het onderzoek, hetwelk dit indienen moet voorafgaan, niet is afgeloopen, de Regering den tijd dezer indiening niet kan bepalen, maar van hare zijde niets zal verzuimen om dat oogenblik, zoo veel mogelijk, te verhaasten.

Omtrent het derde Hoofdstuk heeft de Minister van Buitenlandsche Zaken te kennen gegeven, dat men zich in Berlijn verzekerd houdt dat de spoorweg van Arnheim naar Oberhausen in den loop van 1856 voltooid zal zijn, en dat omtrent den bouw van eene vaste brug over den Rijn, bij Keulen, de Pruisische Regering mededeeling van stukken heeft gedaan aan de commissie voor de Rijnvaart te Mainz, en het technische gedeelte van den aanleg door deskundigen wordt onderzocht. — Nopens de zaak der tafelgelden heeft de Minister erkend, dat hij zich vroeger als een tegenstander van het verstrekken dezer gelden heeft betoond, maar sedert heeft onderzonden dat hij zich had bedrogen, en vertrouwt dat een gedurende drie jaren geleden werkelijk verlies een meer dan voldoende offer voor deze dwaling daarselt; dat, mogt hij zich daarin te leu gesteld vinden, hij, wat er ook gebeure, de bewustheid zal hebben dat latere opvolgers hem deze dwaling niet zouden kunnen verwijten.

Betreffende het vierde Hoofdstuk heeft de Minister van Justitie onder anderen verklaard, dat de politie, ook wat aangaat de Rijks-politie, behoorlijk is geregeld; dat, in geval van nood, geenszins het noodig verband zal falen; dat het onnoodig en zelfs niet geraden zou zijn, de deswege bestaande instructien openbaar te maken, maar dat, indien, onverhoopt, de rust mogt worden gestoord, het aan geene eendragtige medewerking zou ontbreken om die krachtadig te herstellen. — Naar het inzien der Regering, zal aan het stelsel van afgezonderde opsluiting van gevangenen, naar mate men meer en meer van de goede werking daarvan overtuigd wordt, verdere uitbreiding behooren te worden verzekerd. De Minister heeft te kennen gegeven, dat het in de bedoeling ligt der Regering, dit stelsel het eerst op de huizen van arrest toe te passen, maar, dat hij twijfelt, of het bij de groote gevangenis, anders dan tot bewaring van tucht, aanwendbaar zal zijn; dat bij korte gevangenisstraffen het nut boven bedenking is, maar dat men aanvankelijk niet verder wenscht te gaan dan tot één jaar, en dat beneden dien tijd de bedoelde opsluiting voor de mindere misdadigers als regel zal worden gesteld. Uit den bij de memorie gevoegden staat blijkt, dat er 419 cellen aanwezig zijn, van welke op den 1 oktober 11. 299 bezet waren.

De memorie van beantwoording, betreffende het vijfde Hoofdstuk, van den Minister van Binnenlandsche Zaken, is zeer uitgebreid. Z. Exc. wijst op de vermeederingen en verminderingen, welke dit Hoofdstuk heeft ondergaan, maar tevens op de voorgestelde uitgaven, welke als buitengewoon zijn aan te merken. De Minister meent, dat, indien dergelijke uitgaven, zoo als der Regering voorkomt, noodig en nuttig zijn, het daarvoor beschik-

baar stellen van de noodige gelden geenszins als eene betreurenswaardige strekking tot het opdrijven der begroting kan worden beschouwd. Z. Exc. wijst daarbij inzonderheid op den waterstaat, en meent dat, onder medewerking der wetgeving, in den laatste tijd in dat opzigt reeds veel is gedaan, maar dat er nog veel te doen overblijft, en verheugt zich, dat er leden zijn, die het voortgaan op dien weg verdedigen. — Ten aanzien der medische politie, heeft de Minister aangekondigd, dat de wetten op dit stuk in gereedheid zijn en aan den Raad van State kunnen worden ingediend; dat hij vertrouwt, dat zij nog in den loop dezer Zitting zullen kunnen worden voorgesteld, ofschoon de Regering wel had gewenscht, dat zij door eene nieuwe wet op het hooger onderwijs hadden kunnen worden voorafgegaan. Overigens zegt de Minister, wat het onderwijs betreft, dat het der Regering voorgekomen is, ook met het oog op de in den laatste tijd verkregen ondervinding, dat het ongeraden is, de drie takken van onderwijs te gelijktijd te willen regelen. De Regering wenscht daarom drie ontwerpen, ter regeling van het lager, middelbaar en hooger onderwijs, achtereenvolgens aan te bieden. Dat betrekkelijk het lager onderwijs zal, naar alle waarschijnlijkheid, vóór het einde des jaars op nieuw worden ingediend, en achtereenvolgens de beide andere, zullende de drie ontwerpen evenwel aan elkander aansluiten en één geheel uitmaken. — Volgens Z. Exc., kan de staat van 's Rijks veeartsenijsschool gunstig heeten, en wordt aan het onderwijs, zoo veel mogelijk, eene praktische rigting gegeven. — Ten aanzien van de waterstaatswerken heeft de Minister breedvoerige mededeelingen gedaan en verklaard, dat de nieuwe werken geen nadeeligen invloed hebben gehad bij de jongste dijkbreuken en overstromingen. Volgens den Minister, heeft de Nieuwe Merwede, zelfs in haren onvolkomen toestand, gunstig gewerkt voor den afvoer van water en ijs. Omtrent den tijd, binnen welken de rivierverbeteringen zullen zijn tot stand gebracht, heeft de Minister niets bepaalds kunnen opgeven, maar heeft Z. Exc. aange-merkt, dat, indien de som van f 200,000, welke jaarlijks daarvoor wordt besteed, niet wordt verhoogd, deze werken, ter zake van de prijsverhooging der materialen, meer en meer zullen worden vertraagd. — De onvermijdelijke beteugeling van de Beneden-Maas, boven Maassluis, heeft, naar het oordeel des Ministers, aanleiding gegeven tot eene overdrevene vrees. De beteugeling wordt door de handelsbelangen van Rotterdam en Schiedam, en voor het kanaal van Voorne, dringend gevorderd. Mogt er schadevergoeding worden vereischt, dan zal die in billijkheid worden verleend. — Omtrent de regeling der vertrekuren van de treinen der spoorwegen, verklaart de Minister, dat daaraan eigenaardige moeilijkheden zijn verbonden, waarin de Regering, zooveel mogelijk, tracht te voorzien, en telkens eene keuze moet worden gedaan, omdat de regeling in het buitenland niet altijd met die van het binnenland overeenkomt. Z. Exc. is voornemens, afgevaardigden van de drie maatschappijen, met hoofdamtaren, in commissie te vereenigen, ter bevordering eener betere aansluiting, maar meent, dat dergelijke commissie dan eerst met vrucht werkzaam zal kunnen zijn, wanneer de opening van den spoorweg van Arnheim naar Oberhausen zal worden voorbereid. — De Regering volhardt bij haar gevoelen, dat de zaak van de Akademie te Delft bij besluit kan worden geregeld; dat met de onkosten daarvan op de Staatsbegroting te brengen aan het verlangen der Kamer is voldaan, en dat het vermoeden ongegrond is, alsof men met de voordragt alleen zou hebben bedoeld, het lot der onderwijzers te verbeteren, want dat het onderwijs eene aanmerkelijke uitbreiding zal erlangen. — De Minister heeft de voordragt van het hoofdstuk gewijzigd en het cijfer met f 11,000 verhoogd, en wel voor de behoeften van het hooger onderwijs en de kunsten en wetenschappen.

's GRAVENHAGE den 13 november.

Z. M. de Koning heeft gisteren middag in een bijzonder gehoor ontvange Z. Exc. den baron de Bock de Hermisdorf, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. D. H. den Hertog van Nassau bij het Nederlandsche Hof.

Bij Koninklijke besluiten zijn benoemd: tot ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen en van de belasting op de gouden en zilveren werken, en tevens tot entreposeur te 's Hertogenbosch, A. Voerman, thans ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Vlissingen; tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Stavoren c. a., L. E. Krabbendam, thans commies der eerste klasse van 's Rijks belastingen te Heerlen; tot ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen te Glanebrugge, W. Th. de Jongh van Arkel, thans ontvanger derzelfde middelen te Eibergen, en bij het 2de regement veldartillerie, tot kapitein van de 3de klasse, den 1sten luit. J. M. van Klinkenberg Dozy, van het 3de regem. vesting-artillerie; — en is geaprobeerd het beroep van een predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Woubrugge, classis Leyden, op J. A. van Tricht, predikant te Hurwenen.

— Het Staatsblad n.º 129 bevat een Koninklijk besluit van den 6 dezer, waarbij wordt bepaald, dat de bij art. 6 van het Koninklijk besluit van 13 maart 1844 (Staatsblad n.º 18) bepaalde stempeling van het aldaar bedoelde papier of perkament, met de woorden „te zegelen“, voor zoo veel betreft het papier en perkament, hetwelk aan de kantoren van het buitengewoon zegel te Amsterdam en te 's Gravenhage ter zegeling wordt aangeboden, met den 1 januarij 1856 wordt afgeschaft.

— Ingevolge uitnoodiging van den Minister van Binnenlandsche Zaken is ter kennis van de gemeentebesturen gebragt, dat klagten over het verzuim van voorzorgsmaatregelen, bij het vervoer van buskruid, den Minister van Oorlog, na overleg met dien van Justitie, aanleiding hebben gegeven om de heeren generaal majoors, directeurs der artillerie-directien, uit te noodigen, dat, wanneer eventueel conducteurs ter begeleiding van transporten buskruid worden bestemd, dezen worde opgedragen bijzonder te letten op de naleving van de art. 41 en 42 der wet van den 26 januarij 1815 (Staatsblad n.º 7), en wanneer daartegen voor het geval, in art. 27 dier wet bedoeld, bedenkingen bestaan, het verder vervoer te beletten, tot daarin zal zijn voorzien, en, bij gebreke van dien, zich te wenden per schriftelijk rapport tot de militaire, of, bij ontstentenis daarvan, tot de civiele

autoriteit, onder wier ressort de plaats behoort, waar de overtreding of veronachtzaming heeft plaats gevonden. Onder mededeeling van de bovenstaande voorschriften zijn de gemeentebesturen uitgenoodigd om ook van hunne zijde op de behoorlijke naleving van de voorschriften der wet van den 26 juni 1815 (Staatsblad n.º 7), bij den vervoer van buskruid, en ten aanzien der bewaarplaatsen van buskruid, bij neringdoende personen en vuurwerkers, in verband met de wet van den 9 juli 1855 (Staatsblad n.º 68) een naauwlettend toezigt te houden.

— In de heden alhier gehouden zitting van den Gemeenteraad is, na eenige discussie, aangenomen met 26 stemmen tegen 1, die van den heer Forkvisser, een voorstel van Burgemeester en Wethouders, tot het indienen van een adres aan Z. M., om aan de Staten-Generaal eene wet tot onteigening van gronden voor te dragen tot doorgraving van het kanaal in de rigting van Scheveningen, ten einde dit werk voort te zetten. Tot het uitbrengen van dat adres zijn benoemd de heeren Gevers Deynoot, de Kempnaer en de Pinto. — Ook is, op het daartoe gedane voorstel van Burgemeester en Wethouders, het verzoek ingewilligd van de commissie van beheer voor de spaarkas ter voorziening in buitengewone duurte van het brood, tot het te gelde maken eener som van f 180,000, 2½ pct. Nat. werk. schuld.

— In de thans gesloten najaarsvergadering der Provinciale Staten van Zuidholland is door Gedeputeerde Staten ingezonden een ontwerp algemeen reglement voor de polders in Zuidholland. Uit de dit ontwerp vergezellende memorie van toelichting blijkt onder anderen, dat sedert geruimen tijd in deze provincie de behoefte gevoeld is aan eene regeling der menigvuldige waterschapsbesturen, die ten gezamenlijke getale van tusschen zeven en acht honderd in Zuidholland aanwezig zijn; vele waterschappen toch hebben geene reglementen, vele worden bestuurd volgens oude octrooijen of reglementen die met de tegenwoordige orde van zaken niet meer in overeenstemming zijn; eindelijk zijn na 1814 onderscheidene reglementen, na door den Koning te zijn goedgekeurd, ingevoerd, die echter, als niet door de Provinciale Staten vastgesteld, geene verbindende kracht hebben zoodat ook deze allen aan eene herziening moeten worden onderworpen. Het ligt echter in den aard der zaak, zegt die memorie, dat het vaststellen van afzonderlijke reglementen voor ieder waterschap een werk van zoo ruimen omvang is, dat het zich laat aanzien, dat de Provinciale Staten dit niet dan in eene lange reeks van jaren zullen kunnen ten einde brengen, en ofschoon het zich niet laat ontkennen, dat de zeer uiteenlopende inrigting der waterschapsbesturen in de verschillende oorden dezer provincie het onmogelijk moet doen achten de organisatie van al de waterschapsbesturen in één algemeen reglement tot stand te brengen, gelijk dit in andere provincien is geschied, heeft men echter gemeend, dat men op een middel moest bedacht zijn om bij eene algemeene verordening, zooveel mogelijk, de waterschappen, welke onder dezelfde categorie kunnen worden gerangschikt, te reglementeren. Als zoodanig boden zich in de eerste plaats aan de polders, zijnde die waterschappen, welke besturen uitsluitend belast zijn met de zorg voor de belangen der daarin gelegen landen, die zeker de talrijkste categorie in deze provincie uitmaken, en welke organisatie ook daarom in de eerste plaats eene spoedige voorziening vordert, omdat, ten gevolge der vroegere vereeniging van het plaatselijk beheer met dat der waterstaatsbelangen, nadat deze beide beheeren tijdens het Fransche beheer van elkander zijn gescheiden, verschillende bepalingen der bestaande reglementen in stand zijn gebleven, welke tot groot bezwaar der ingelanden aanleiding geven, een kostbaar beheer in stand hebben gehouden, meermaals klagen hebben doen ontstaan, waarin zonder verandering der reglementen niet kan worden voorzien, en van vele zijden de wensch heeft doen ontstaan, dat door eene herziening der reglementen of door het daarstellen daarvan waar zij ontbreken, in de bestaande bezwaren mogt worden te gemoet gekomen, oude gebruiken, die vaak door velen als misbruiken worden aangemerkt, worden afgeschaft, en het beheer der polders in het algemeen op eenen meer met den geest des tijds overeenstemmenden voet worde geregeld. Naar aanleiding daarvan is het voorgedragen algemeen reglement voor de polders in deze provincie ontworpen, waarbij, behoudens de nadere vaststelling van eenige bijzondere bepalingen, die afhankelijk zijn van den toestand van iederen polder, het beheer van al de polders geregeld wordt, terwijl, in afwachting van het vaststellen der bedoelde bijzondere bepalingen, het reglement niettemin dadelijk in werking zal kunnen worden gebragt, en alzoo dadelijk een groote stap zal zijn gedaan, om den staat van onzekerheid en onregelmatigheid, die ten aanzien van de administratie van vele polders in deze provincie bestaat en dringend voorziening vordert, te doen ophouden. Het reglement is niet toepasselijk op de hoogheemraadschappen, waarden, ambachten en alle andere waterschappen, welke het beheer voeren over dijken, sluizen, molens, boezems en andere waterschapsaangelegenheden, die in het gemeenschappelijk belang en ten koste van meerdere polders of waterschappen zijn daargesteld en onderhouden worden, voor welke mitsdien later afzonderlijke reglementen zullen behooren te worden vastgesteld. Mogt er twijfel ontstaan, of een waterschap onder de polders kan gerangschikt worden, dan zullen, volgens art. 130, de Provinciale Staten, onder goedkeuring des Konings, uitspraak doen, terwijl men zich niet heeft onveinsd, dat bijzondere plaatselijke omstandigheden, wettig bestaande overeenkomsten of bijzondere inrigtingen, voor dezen of genen polder eene afwijking van de in het reglement gemaakte bepalingen noodig kunnen maken, weshalve in art. 128 eene bepaling is opgenomen, krachtens welke in het, volgens art. 1, voor elken polder vast te stellen reglement, zoo noodig, alle zoodanige voorzieningen kunnen worden opgenomen, als de bijzondere toestand van den daarbij betrokken polder noodig zal doen oordeelen. Overigens heeft men in dit reglement, zooveel mogelijk, in toepassing gebragt de beginselen, welke door de Provinciale Staten bij de behandeling van waterstaats-reglementen zijn aangenomen.

Staten-Generaal.

TWEDE KAMER. — Zitting van dinsdag 13 november. De Voorzitter deelt mede, dat de eindverslagen over hoofdstukken V, VI, VII en VIII der begroting voor 1856 in gereedheid zijn. — De beraadslagingen daarover zullen in de volgorde der hoofdstukken gehouden worden,

behoudens afwijking dier orde, zoo dit voor eenige andere spoedvereischende onderwerpen noodig mogt zijn. Verder deelt de Voorzitter mede dat het eindverslag over het ontwerp nopens het pensioenfonds voor 1856 gereed is. De dag der discussie daarover zal nader worden bepaald.

Aan de orde van den dag is het opmaken der nominatie ter vervulling der vacature van het lidmaatschap der Algemeene Rekenkamer, ontstaan door het eervol ontslag van den heer J. P. van Mansvelt.

Na verschillende stemmingen wordt de lijst van kandidaten zamengesteld als volgt: 1°, de heer mr. T. W. baron van Zuylen van Nyevelt, ontvanger der domeinen te Sas van Gent; 2°, de heer J. van den Bosch, militair onder-intendant, werkzaam bij het Departement van Oorlog, en 3°, de heer T. G. Versfelt, referendaris bij het Ministerie van Financien, hoofd der afdeling comptabiliteit.

De eerste kandidaat wordt bij de vierde stemming verkozen met 40 stemmen, terwijl de heer W. F. baron van Reede van Oudtshoorn, boekhouder bij de in- en uitgaande regten enz. te Rotterdam, er 19 bekomen heeft. De tweede kandidaat wordt mede bij de vierde stemming verkozen en wel met 31 stemmen tegen 28, welke zich vereenigd hebben op den heer mr. A. M. de Rouville, burgemeester der gemeente Brielle en lid der Provinciale Staten van Zuidholland. Ook de derde kandidaat wordt bij de vierde stemming verkozen en wel met 32 stemmen tegen 26, welke de heer de Rouville verkregen heeft.

Deze lijst der kandidaten zal den Koning worden aangeboden door de heeren Taets van Amerongen, Bots, Westerhoff en van Reede van Oudtshoorn, die het bureau van stemopneming hebben uitgemaakt, waarbij zich zullen voegen de heeren Dirks, Jespers, Nolthenius en Blaupot ten Cate.

De Voorzitter geeft, na de gewone schorsing, te kennen, dat de heer Dirks verhindert wordt aan de commissie tot aanbidding der nominatie voor de Rekenkamer deel te nemen, zoodat de heer van Deinsse in zijne plaats wordt benoemd.

Is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van twee wetsontwerpen, betreffende de regterlijke organisatie, als: 1°, houdende samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, en 2°, tot het brengen van wijzigingen in de burgerlijke regtsvordering. — Drukken en verzending aan de afdelingen.

Daarna worden voortgezet de in de zitting van 3 oktober geschorste discussien over het verslag der commissie in wier handen gesteld was de Staatsrekening over het dienstjaar 1852. — De heeren van Boisse en Thorbecke maken nadere aanmerkingen op sommige punten of cijfers in het verslag opgenomen of geven ophelderingen door de commissie verlangd. — De heer van Rappard, voorzitter der commissie, beantwoordt beide sprekers en verduidelijkt de stellingen van het rapport. De conclusie van het rapport, strekkende om dat stuk te doen drukken en aan de Regering mede te deelen, wordt daarna zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Vervolgens wordt beraadslaagd over de volgende wetsontwerpen, als:

I. Ontwerp tot verhooging van Hoofdstuk IV der Staatsbegroting voor 1854. — De heer van Lynden dringt bij deze gelegenheid er op aan dat het vervoer van gevangenen al meer en meer zou plaats vinden met stoombooten en spoorwegen. — De Minister van Justitie antwoordt, dat dit zoo veel mogelijk plaats vindt en er steeds aanschrijvingen in dien geest uitgaan. Mogt hier of daar van die middelen van vervoer nog geen gebruik gemaakt worden, dan behoort het tot de uitzonderingen. — Het ontwerp wordt met algemeene stemmen aangenomen.

II. Ontwerp tot verhooging van Hoofdstuk IV der Staatsbegroting voor 1855. — Aangenomen zonder discussie met algemeene stemmen.

III. Ontwerp tot vaststelling der begroting wegens den arbeid der gevangenen over 1856. — Aangenomen zonder discussie met algemeene stemmen.

IV. Ontwerp tot verhooging van Hoofdstuk IX B der Staatsbegroting voor 1855. (postkantoor te Amsterdam). — Wordt aangenomen, zonder discussie, met 51 tegen 3 stemmen.

De vergadering wordt tot overmorgen, donderdag, gescheiden tot behandeling der begroting voor 1856.

— Door den heer van Vliet is de ondervolgende brief aan ieder der leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gerigt:

's Gravenhage 8 november 1855.

„De ondergeteekende heeft de eer u ten deze aan te bieden een afdruk der adressen, op grond van het votum, door de Tweede Kamer der Staten-Generaal uitgebragt in hare zitting van 3 maart jl., omtrent de „Inlichtingen“ door den heer Minister van Kolonien verstrekt op zijn bekend beklag, door hem aan dien Minister ingediend, en van des Ministers beschikkingen op dezelve.

„De bezwaren, welke de ondergeteekende ten opzichte van deze beschikkingen meent te hebben, ontwikkeld zijnde in de verschillende adressen, vooral in het laatste, ged. 30 september jl., neemt hij de vrijheid naar derzelver inhoud te verwijzen. — De kennisneming dezer stukken zal u, naar de ondergeteekende vertrouwt, doen zien, dat er bij den heer Minister in deze bestaat ingewikkeld streven om uitvoering te onthouden aan het door de Kamer uitgesproken oordeel, dat des ondergeteekenden „„uitzetting uit de Preanger Regentschappen en de wijze „„waarop die heeft plaats gehad, haar niet is gebleken „„door eenige wettelijke verordening geregtvaardigd te „„zijn; „„— bemantelde poging om de verantwoordelijkheid die Z. Exc. daardoor tegenover de Kamer op zich laadt van zich af te schuiven, door alsnog en wederom terug te komen op hetgeen bij de Kamer, na langdurig onderzoek, tegenover 's Ministers „Inlichtingen“ en in zijne tegenwoordigheid, met allen parlementairen ernst is verstaan; — in een woord, dat er in deze bestaat tastbare miskenning, ja, schier volkomen ter zijde stelling van het onderzoek en votum der Kamer.

„Tevens voegt de ondergeteekende bij deze afdrukken een duplicaat-afdruk van zijn in der tijd aan de Kamer ingediend „Beknopt overzicht“ en bijlage.

„Het doel, waartoe de ondergeteekende zich veroorlooft uwe aandacht thans op deze bescheiden in te roepen, is: dat de inhoud er van u moge bewegen, bij de aanstaande beraadslaging over de begroting, de vraag ter

sprake, en, kan het zijn, ter beslissing te brengen: of de heer Minister van Kolonien aan het meergenoemde votum der Kamer het Staatsregtelijk gevolg is gevende dat er, met betrekking tot den ondergeteekende, in ligt opgesloten.

„Ontvang enz.”

ROTTERDAM den 13 november.

Van Hellevoetsluis wordt den 11 dezer geschreven: Tot kommandant van Zr. Ms. brik DE AREND is benoemd de luit. ter zee 1ste kl. F. G. Geerling; deze bodem vertrekt den 15 dezer naar Rotterdam, om dienst te doen als kostschip. (A. C.)

— Gisteren hield de afdeling taal- en letterkunde enz. van de Koninklijke Academie van Wetenschappen te Amsterdam hare gewone maandelijksche vergadering. De heer de Vries bragt, ook namens de heeren van Lennep en van Assen, rapport uit over het voorstel van den heer Koenen, betreffende de benoeming eener commissie, om te waken tegen de voortdurende verbastering der Nederlandsche taal. Ofschoon hulde doende aan de goede bedoeling van het voorstel, meenden de rapporteurs dat de benoeming eener commissie, als door den voorsteller bedoeld, niet ligt in de bevoegdheid van de afdeling der Academie, en dat bovendien de daarvan verwachte uitkomsten niet zullen verkregen worden. Zij meenden verder, dat, al ware de afdeling bevoegd om als wetgeefster in de taal op te treden, zij van die bevoegdheid geen gebruik behoort te maken. Ofschoon zij dus het voorstel niet kunnen aanbevelen, vlijen zij zich, dat het voorstel daartoe zal leiden, dat in den boezem der afdeling van tijd tot tijd sommige punten van verbastering der taal tot het onderwerp van gezette overweging zullen gemaakt worden en zij daarover haar gevoelen zal te kennen geven. De heer Koenen meende dat dit laatste zal voldoen aan zijne bedoeling. De conclusien van het rapport zijn daarna aangenomen met algemeene stemmen. — De Secretaris heeft medegedeeld, dat het verslag over den in de vorige vergadering aan den Voorzitter en Secretaris opgedragen last in de buitengewone vergadering zal worden uitgebragt. — Vervolgens verzocht de voorzitter, de heer Bake, den heer van Assen, als oudste in jaren, zijne plaats in te nemen, en deed eene mededeeling betreffende de Acropolis en het Parthénon van Athene, naar aanleiding van een onlangs uitgegeven reisverhaal naar die streken. Hij toonde den invloed aan, welke het onderzoek der overblijfselen van dit prachtige gebouw geoefend heeft op de kennis der eeuw van Pericles. Op voorstel van den Voorzitter werd de wensch der vergadering te kennen gegeven, dat de heer Bake het voorgedragen stuk aan de geleerde wereld niet onthoude. Het stuk bestemd voor de verslagen en mededeelingen werd in handen gesteld van eene commissie, bestaande uit de heeren Karsten, Cobet en Bakhuizen van den Brink. — De heer Bake hernam den voorzitterstoel en gaf aan den heer Koenen het woord tot het doen eener historische bijdrage. De heer Koenen vestigde het oog op de historische nasporingen in den laatsten tijd door vele Nederlandsche en andere geleerden in het werk gesteld, betreffende het tijdperk der geschiedenis van den afstand van Karel V. Hij wenschte dat die nasporingen werden voortgezet en dat ook de afdeling der Academie zich daaraan niet onttrekke. Hij heeft het daarom betreurd, dat de heer Groen van Prinsterer, die in dit opzicht zoo nuttig werkzaam had kunnen zijn, gemeend heeft voor het lidmaatschap te moeten bedanken. Deze overwegingen hebben hem geleid tot het mededeelen van eenige beschouwingen over een punt uit dat tijdperk, hetwelk hij meende een juridisch-historisch onderzoek overwaardig te zijn, namelijk de vogelvrijverklaring van prins Willem van Oranje. Het stuk, bestemd voor de verslagen en mededeelingen, is in handen gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren de Wal, Nijhoff en Bakhuizen van den Brink. De heer Bakhuizen van den Brink verzocht verlof, om te wachten met het uitbrengen van dat rapport tot na de verschijning van het 4de deel van het werk van Gachard, *Correspondance de Guillaume le Taciturne*, waarin vele stukken zullen worden opgenomen, welke op het besproken onderwerp betrekking hebben. Aldus is besloten. — De heer de Vries deelde mede, dat de Maatschappij van Letterkunde te Leyden voornemens is eene volledige uitgave te bezorgen van *Maerlant's Spieghel Historael*. Daar het handschrift in de bibliotheek der Academie niet berust, verzocht de Maatschappij om daarvan mededeeling of inzage te bekomen. — De heer T. Roorda bood aan de Academie een exemplaar aan zijner onlangs voltooide spraakkunst der Javaansche taal. — Na eenige woordenwisseling tusschen de heeren Leemans en Koenen is de vergadering gesloten.

— De 11. zaterdag te Velzen gehouden naajars-veemarkt was buitengewoon druk door kooplieden en vee bezocht. Er waren ongeveer 2000 stuks aan de lijn; de handel was zeer levendig en de prijzen waren over het algemeen hooger dan men verwacht had. — Dezer dagen is een begin gemaakt met de voorloopige werkzaamheden tot het uitruimen der Bateauporte uit de schipsluis te Medemblik, het maken van twee loopbruggen over de hoofden en het in orde brengen van de beschoeiingen der havens aldaar, enz.; zijnde deze werken, welke door het Rijk zijn aanbesteed, aangenomen door den heer P. Quant, te Amsterdam, voor f 24,300. Hierdoor, en door de daarmede in verband uitgevoerd wordende werkzaamheden van het hoogheemraadschap der Vier Noorder Koggen, zal veel tot verfraaijng der havens dier stad bijgedragen en hare zee-waterkeeringen in behoorlijken staat gebragt worden. — De Burgemeester van Weesp heeft in het *Politieblad* de aandacht van de hoofden en beambten van politie gevestigd op de handelwijze van zekeren persoon, zich noemende *Verpoort*, van Nijmegen, die, voorgevende eene verloting te zullen houden van eenige voorwerpen van devotie die hij vertoont, gereedelijk aan eenvoudige lieden bij voorbaat loten verkoopt. Na een zeker aantal geplaatst te hebben, eindigt hij met voor de leus, zoo het schijnt, vergunning te vragen, en die niet kunnende verkrijgen, maakt hij zich uit de voeten, met achterlating der voorwerpen, waarvan de waarde hoegenaamd in geene verhouding is met het door dergelijke oplichting verkregen geld.

— 11. woensdag heeft in de zoogenaamde Loonsche baan te Cromvoirt, provincie Noordbrabant, eene brutale aanranding plaats gehad van een jongeling genaamd W.

Verouden, oud 16 jaren, molenaarsleerling, wonende bij den molenaar in die gemeente. Deze jongeling, door zijnen meester met eene boodschap uitgezonden, werd ter gemelde plaats, niet ver van den molen verwijderd, doch door de sterke mist buiten het gezigt, door twee personen aangesproken, die hem bevolen zich te ontkleeden, waartoe hij zich echter ongenegen toonde. Daarop grepen de straatrovers hem aan en ontkleedden hem met geweld; op het hulpgeroep des jongelings sloegen zij hem met een stok tegen de beenen, met de bedreiging dat, indien hij zich niet stil hield, zij dan hun mes zouden gebruiken. Nadat zij hem van al zijne kleederen, behalve hemd, pet en schoenen, hadden beroofd, zijn de boosdoeners met de kleederen den weg naar de Vughtsche heide en aangrenzende bosschen ingeslagen; zij werden onmiddellijk door eenige personen achtervolgd, doch waren spoorloos verdwenen.

— 11. zaterdag zijn te Hoogeveen vier arbeiderswoningen, toebehoorende aan de diaconie der Hervormde gemeente aldaar, afgebrand.

— De waterhoogte te Arnhem was den 12 dezer 1.53 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 12 dezer 7 voet 7 duim Keulsch peil (7 voet 5½ duim Rijnlandsch).

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 13 November.

OVERLEDEN: C. Kuiltes, jld., 22 j. — J. P. Brandenburg, jld., 20 j. — M. F. C. van der Wallen, vrouw van H. Blom, 71 j. — C. Reinecke, weduwen, van R. Verboon, 81 j. — A. H. van der Lee, d., 15 j. — J. M. Rijnders, d., 5 m. — D. H. Wikaart, z., 8 d. — M. Vreedenburgh, d., 3 m. — J. van Huikstoot Kuitenburg, z., 2 j. — P. Zom, d., 8 j. — J. H. de Groot, z., 2 j.

BEVALLEN: A. L. Stel, geb. Dahmen, z. — K. Lap, geb. van Rijk, d. — C. Donkers, geb. Laurens, d. — J. Steenbergen, geb. van Eck, z. — J. M. van den Bosch, geb. Koppens, z. — J. Abendorp, geb. Aldus, d. — R. de Jongh, geb. Jacobson, z. — M. A. de Vos, geb. Deepen, z. — P. H. van der Poel, geb. Scholgens, z. — J. E. Brans, geb. van der Lecq, d. — P. de Jong, geb. Romijn, z. — M. A. H. Gijzenmijter, geb. Franssen, d.

Beetijdingen.

Nederland.

Van ROTTERDAM uitgekl. *Marla*, W. A. Hendriks, n. Belfast. Volgens brief van kaplt. J. M. Pfeil, voerende het fregatschip *Minister Pahud*, van Rotterdam naar Batavia, den 5 september jl. uit Brouwershaven vertrokken, was hij den 26sten dier maand in goeden staat zellende op 8 gr. 50 min. NB. en 25 gr. 55 min. WL.; alles wel aan boord.

HELLEVOETSLUIS 13 november. Gearriveerd *Rayen*, Cooke, van Newcastle; *Therese* (st.) van Grangemouth; *Balmoral* (st.) van Leith; *Libra*, Oosura, *Cornelia*, Vos, en *Catharina*, Poort, alle drie van Stockholm, en *Ida*, Wolckamer, van Holbeck. — Vertrokken *Glenalbyn* (st.) naar Hull; *de Elve* (st.) naar Hamburg, en *Klein-kinderen*, den Breema, naar Bergen; de wind N. O.

BRIELLE 13 november. Gearriveerd *Jonge Kerst*, Woodstra, *Martinus Heere*, Elsinga, en *Geziena*, Bekkerling, alle drie v. Stockholm. — Vertrokken *Johannes*, Anthonissen, naar Aberdeen; *Anna Catharina*, Olsson, en *Lille Edmunda*, Bie, beiden naar Engeland, en *Batavlar* (st.) n. Londen; de wind O. — O. N. O.

MAASSLUIS 13 november. Niets gepasseerd; de wind O. N. O. BROUWERSHAVEN 13 november. (O. N. O.) Twee schepjes in het gezigt.

TEXEL 12 nov. (Z. O.) Gearriveerd *Harlingen* (st.) v. Londen en *Minister Thorbecke* (st.) van Hull. — Vertrokken *Philips van Marinx*, E. van Duyn, n. Batavia; *Aletta Augusta*, J. A. Tinbolt, naar Akay; *Rosstien*, A. Soet, n. Axim; *Urania*, C. J. Stapert, n. Suriname; *Gesina*, H. L. van Sluis, n. Trieste; *Gezusters Bolk*, A. H. Engelsman, n. Venetië; *Albertina*, C. Hazewinkel, n. Livorno; *Stella Maris*, H. Feijen, n. Genoa; *de Armin*, L. Hus, n. Cadix; *Zaanstroom*, T. Visser, n. Bordeaux; *Apollonia*, Borch, en *Wacoosta*, Stewart, beiden n. Londen; *Stad Almelo*, Pijpyn, n. Dundee, en *Hinde*, Emily, n. Dordrecht.

TEXEL 13 nov. Vertrokken *Pictura*, R. J. D. Scholten, en *Stad Nijmegen*, H. P. Cruys, beiden naar Batavia.

VLIE 11 november. (Z.) Gearriveerd *Ulrika*, W. B. Wehen, v. Kopenhagen; *Gesina*, J. J. Blouw, en *Stoomvaart* (st.), beiden van Hamburg. — Vertrokken *Hollas*, E. Pens, naar Hartlepool, en *Noordstar*, J. Goedkoop, naar Koningsbergen.

VLISSINGEN 10 nov. Nog vertrokken *Armand Léon*, Huygens, naar Vera-Cruz, en *Geertruida Catharina*, de Winter, n. Newcastle.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te CALLAO 18 sept. *Machtilda Cornelia*, Lundegren, van San Francisco. — Te SYRA 20 oct. *Backenhagen*, Hakker, v. Amst. — Te ALICANTE 29 oct. *Margrieta*, Klazen, van Newcastle. — Te GIBRALTAR 26 oct. *Marla Margaretha*, Huisman, van Amst.; 27 dito *Bureau Perlas*, Rozenbeek, van Barcelona n. Sevilla. — Te BILBAO 6 nov. *de Maas*, Baggus, van Cardiff.

Te HAVRE 8 nov. *Nicolas Cézard*, Adam, van Batavia. — Te HAMBURG 9 nov. *Wilhelmina*, Balk, van Texel; 10 dito *Antina*, Jurgens, van Amsterdam. — Te ALTONA 10 nov. *Twee Gezusters*, Drewes, van Thisted. — Op de ELVE 10 nov. *Gesina*, Koning, en *Pollux*, de Jonge, beiden van Antwerpen. — Te BREMERHAVEN 8 nov. *August & Emma*, Köhler, van Rotterdam. — Te TRAVEMÜNDE 8 november *Sophia*, Gnodde, van Stettin; 10 dito *Petrus Horreus*, Zwieting, van Amsterdam. *Marla*, Scholtens, en *Jacolina*, Balk, beiden van Stettin. — Te STOCKHOLM 3 november *Gesina*, Pinksterboer, van Lissabon. — Te HALS 1 nov. J. Klein v. Veendam en A. U. Deen van Harlingen.

Vertrokken:

Van SAN FRANCISCO 4 oktober *de Zwaluw*, Gerlach, naar Hong Kong.

Van IBRAILA 26 oct. *de Amstel*, van Duyn, naar Vlissingen. — Van VENETIE 1 nov. *Minerva*, van Ommeren, en *Jacoba Johanna*, de Groot, beiden naar Konstantinopel. — Van MESSINA 25 oktober *Alida Catharina*, van der Wal, naar Terranova en Hamburg. — Van ANTWERPEN 12 oct. *Jezellina*, de Jonge, naar Bremen, en *Groot Zeewijk*, Homan, naar Newport. — Van CUXHAVEN 9 nov. *Gesina Janina*, de Jonge, op avontuur; 10 dito *Mevrouw Winkel*, Boer, naar Liverpool. — Van BREMERHAVEN 9 nov. *Ilefa*, Huisman, n. Amsterdam. — Van WOLGAST 6 nov. *Margrietha Meijering*, de Jonge, naar Brussel. — Van SWINEMÜNDE 8 november *Christina*, Engelsman, naar Memel, en *Klasina Marla*, Douwes, n. Norrköping; 9 dito *Hendrika*, Plukker, naar Antwerpen, en *Antje*, Smit, naar Noorwegen. — Van DANTZIG 7 november *Annechina*, Oosra, naar Drielsien, *Janje*, de Haan, naar Halte, en *Alida Glezien*, Doekes, naar Bordeaux; 8 dito *Gesina Janina*, Alberts, naar Halte, en *Hendrika Margaretha*, Altona, n. Bordeaux. — Van PILLAU 7 nov. *Fennigina Arantina*, de Jonge, naar Londen; 8 dito *Johannes*, ter Poorten, naar Dordrecht, en *Bestje Pronk*, Vos, naar Londen. — Van ODENSEE 5 nov. *Alberdina*, Lever, en *Meiskina*, Harkema, beiden naar Bremen. — Van NYBORG 6 november *Prouw Renske*, Konterman, naar Schiedam.

UITGERLAARD: Van NEW-ORLEANS 19 oct. *Ocean Home*, Merryman, n. Rotterdam. — Van NEW-YORK 26 oct. *Nordstjernén*, Jørgensen, en 29 dito *Humboldt*, Johansen, beiden naar Rotterdam. — Van STOCKHOLM 31 oct. *Bellamy*, van Driesten, en 1 november *Elisina Janina*, Zeven, beiden n. Holland; 3 dito *Fennigina*, Schepers, en *Fortuna*, Andersson, beiden naar de Noordzee, *Fennigina*, Puister, en *Catharina Knelisna*, Vos, beiden naar Holland.

In de SOND aangekomen: 6 nov. *Vriendschap*, Bakker, van Koningsbergen, en *Bestina*, Dieckmann, van Stockholm, beiden naar Rotterdam; *Geertruida*, wijlen Hulzing, van Koningsbergen naar Dordrecht; *Waakzaamheid*, Lovius, van Kopenhagen n. Gothenburg, en *Elyna*, Schröder, van Umea naar Amsterdam.

RENSBURG gepasseerd: 7 november *Eliska*, Mulder, van Koningsbergen naar Rotterdam; 8 dito *Martha*, Mugge, van Lubeck naar Lijn.

